

Jan Donkers

Jan Donkers werd in 1943 geboren in Amsterdam, studeerde er sociologie en woont er nog steeds. Jan heeft ooit popkritiek geschreven voor De Volkskrant, De Groene, Hitweek/Aloha en zeer veel muziekprogramma's gemaakt voor de VPRO-Radio. Ooit werd over hem gefluisterd dat hij 'de beste popjournalist van Nederland' was.

Donkers is onmiskenbaar een invloedrijke figuur. Schrijven over muziek doet Jan al lang niet meer, maar zijn wekelijks programma 'Donkers' is voor diegenen die kwaliteitsmuziek zoeken, een voortreffelijke leidraad. Nog steeds levert Jan bijdragen aan talloze dag-, week- en maandbladen en is hij tegenwoordig hoofdzakelijk werkzaam als buitenland-redacteur bij de VPRO-radio. Reizen, voetbal, muziek en schrijven zijn de voornaamste passies. Hierover en over nog veel meer hadden wij met hem begin 1998 een gemoedelijke, uitgebreide babbel in zijn thuisbasis Amsterdam.

"Eerst zat ik bij Propria Cures, het studentenblad van Amsterdam. Ik had daar reeds een paar losse flodders losgelaten. Destijds was er helemaal niemand in Nederland die over muziek schreef. Je had wel Skip Voogd en bladen zoals Muziekparade, die alles, maar ook alles uit hun duim zogen."

Je interview in Hitweek, het vakblad voor twieners, begin 1967 over hoe de Muziekparade werd gemaakt is berucht ... het ruikt zelfs naar sensatie!

Inderdaad, ik geef het toe, het was een beetje flauw van mij om het zo te doen. Achteraf bekeken ben ik er niet echt trots op.

Toen maakte je nog geen radio-programma's?

Neen, nog lang niet. Ik was net weg bij het studentenblad toen ik door Han van der Veer van De Volkskrant – die nu televisieprogramma's presenteert – benaderd werd omdat die gehoord had dat er een gestudeerd iemand was, met ook verstand van muziek. Han was toen redacteur van de showpagina bij De Volkskrant. Zo ben ik beginnen te schrijven over muziek. Omdat het zo'n onbekend verschijnsel was, speelde ik er een beetje mee. Roel Bentz van den Bergh heeft later in NRC Handelsblad hetzelfde gedaan. Ik schreef en maakte opzettelijk heel bizarre vergelijkingen me de literatuur, soms heel vergezocht en heel licht provocerend. Ik kan me nog goed herinneren, dat ik mij de bedenking maakte of het niet een beetje te ver ging. Toen ik een plaat van Tim Buckley besprak – het was volgens mij zijn eerste – noemde ik hem de Gerrit Achterberg (Nederlands dichter) van de Amerikaanse popmuziek. Mensen dachten dat ik echt gestoord was, al vond ik het toen wel erg leuk om te doen. Op een gegeven moment dacht ik wel dat ik niet mijn hele leven zo kon doorgaan. Dus hield ik ermee op, doch daar kreeg ik vrij snel spijt van. Zo ben ik toch nog een aantal jaren verder blijven schrijven over muziek. Eigenlijk had ik heel andere ambities. Rond de periode '66-'67 wilde ik over literatuur en film gaan schrijven, wat ik nadien ook gedaan heb, vooral over boeken.

Daarna kwam Hitweek, al was ik er niet bij vanaf het prille begin. Pas na één jaar ongeveer vervoegde ik de redactie. Ik ben ook niet tot het einde gebleven. Wim Noordhoek had eigenlijk al mijn plek ingenomen. Ik vond het destijds al een stuk minder leuk worden. Op een gegeven moment realiseer je dat alles zijn tijd heeft. Daar moet je niet rouwig over doen. Voor Aloha schreef ik ook nog, maar wel al een stuk minder.

Er is muziek van toen die heel erg typerend is voor die tijd en bovendien tijdloos, zoals heel veel soul uit de jaren zestig. Een hele hoop andere muziek is daarentegen niet meer om aan te horen. Iron Butterfly om maar eens echt een goed voorbeeld te noemen. Zelfs bij The Allman Brothers kan men over goedkoop effectenbejag spreken.

Was je toen al in Amerika geweest?

Neen, toen Peter Flik voor de VPRO in Amerika was, ben ik voor het eerst gegaan. Dat was Kerst '71. Plots ging het ineens heel snel. Ik had bij de radio bekomen dat ik gecombineerd voor Haagse Post en de VPRO het volgende jaar over de verkiezingen mocht schrijven. Sindsdien heb ik alle verkiezingen in Amerika min of meer verslagen. Het spannende duel Nixon-Mc Govern heeft op mij een onvergetelijke indruk gemaakt. Ik verbleef toen voor een paar weken in Amerika en heb toen reportages gemaakt met een relatief laag budget. Meteen daarna kreeg je heel de Watergate-affaire. Zo zat ik een paar maanden later alweer voor de Haagse Post in de Verenigde Staten.

Zonet, op weg naar hier, in de trein nog in Donkeyville zitten lezen. Is dat fictie?

Dat is pure fictie, zo had het kunnen gaan ... Amerika was in die tijd veel minder bereikbaar dan nu. Ik wilde er destijds zo vlug mogelijk naartoe. De eerste paar keren dat ik er verbleef, heb ik wel ontzettend mijn best gedaan en ook veel muziekinderviews opgenomen. Zo bijvoorbeeld het befaamde interview met Gram Parsons, dat ondertussen de hele wereld rond is. Hetzelfde heb ik nu voor met Gene Clark, die heb ik toen dezelfde week geïnterviewd. Onlangs, tijdens de kerstperiode ontving ik de meest merkwaardige post van fans en fanblaadjes uit Amerika. Ze willen weten of ze de oorspronkelijke tape kunnen krijgen en of ik zoveel mogelijk wil opschrijven over de omstandigheden rond het interview. Het staat bekend als 'The Amsterdam Interview', terwijl het nochtans in Los Angeles is opgenomen.

Momenteel kan men veel raadplegen via internet en een ander fenomeen is de uitgave van gespecialiseerde cd-boxen

Vrij recent kwam er een vierdelige cd-box uit van Beach Boys met alleen maar opnames uit de 'Pet-Sounds'-sessies. Voor historici wellicht erg interessant materiaal, maar zelf luister ik er niet naar. Van sommige groepen ben ik een grote liefhebber en wil ik alles hebben, maar van een hele hoop andere bands ook niet. The Beatles lijken nu wel zo'n beetje uitgemolken. Een nieuwe bron lijken nu 'The BBC-Sessions' te worden. Men plant cd-uitgaven van The Stones, Led Zeppelin, The Move... In Nederland hebben wij iets vergelijkbaars gedaan bij de VPRO. Er is ongelooflijk veel opgenomen destijds en alles is er nog. Het lag in grote stapels op zolder in villa 63. Door de verhuizing werden al die tapes herontdekt. Ik had geen zin om alles te gaan doorploegen, wel werd Oscar Smit speciaal aangesteld als archivaris. Er ligt ongelooflijk materiaal, bijvoorbeeld een heel goed opgenomen concert van Janis Joplin vanuit het Concertgebouw, optredens van Jefferson Airplane, Traffic uit die tijd, noem maar op. En ... alles is van prima geluidskwaliteit.

Wanneer ben je met Wim Noordhoek in contact gekomen?

Ik geloof dat het schrijven voor De Volkskrant en Hitweek mekaar gedurende een korte periode heeft overlapt. In Hitweek kreeg ik veel meer ruimte om te schrijven en kon ik dus eindeloos kwebellen over van alles en nog wat. Ondertussen schreef ik voor De Groene, weliswaar onder de schuilnaam Pim de With, omdat ik eerder al heel ceremonieel was gestopt. Bij de radio werd Wim Noordhoek door de VPRO (toen een domineesomroep en volledig stuurloos) benaderd. Ze werden ineens aangevreten door de tijdsgeest en waren wanhopig op zoek naar jongelui die daar

gestalte aan konden geven. Toen zijn ze op Wim gestoten. Hij werkte mee aan een programma samen met Peter Flik en Nico Haasbroek. Als eerste zette hij in het programma 'Hé' de plaat op. Dat was de gimmick. Toen kwamen ze erachter dat Wim ook verstand had van muziek. Toen heeft Wim – we waren dik bevriend, deden heel veel samen en woonden ook vlak bij mekaar op Kattenburg – in '68 me bij Radio 1 gehaald. Ik vroeg of hij bij Hitweek wou komen werken – we werden er niet of nauwelijks voor betaald – en dat deed Wim.

Daarna hebben we zeer veel samen gedaan. De VPRO was toen nog C-omroep en had zo recht op een aantal uren op Radio 3. Oorspronkelijk waren zij daar niet in geïnteresseerd en gaven tijd weg aan Willem van Kooten (Joost den Draayer), die toen namens de VPRO een programma maakte. Op een gegeven moment kwamen wij daarachter en vroegen ons af of wij dat voortaan niet konden doen. Wij hebben toen een soort van proefuitzending gemaakt. Spoedig kregen wij één uur 's middags, dat was 'De Joe Blow Show' met een enorme luisterdichtheid. Wij draaiden veel Gram Parsons, de Byrds, Flying Burrito Brothers, Joe South... Toen al was ik meer blank Amerikaans georiënteerd. Wim was eigenlijk hoofdzakelijk een zwarte bluesliefhebber. We vonden mekaar heel erg en toen 'The Allman Brothers Live At Fillmore East' uitkwam, heeft de toenmalige chef-radio en hoofd muziek ons voorgesteld om alle beschikbare zendtijd in één blok te doen. Eerst drie, daarna vier uur op de vrijdagavond. Het was heel erg leuk om te doen.

Jan Donkers, Rik Zaal en Wim Noordhoek hebben door hun progressieve programmatie een belangrijke rol gespeeld. Het feit dat mensen als Randy Newman, Ry Cooder, Jackson Browne, Van Dyke Parks en groepen als The Allman Brothers, Little Feat en de Eagles in Nederland een stuk populairder zijn dan in de rest van Europa (inclusief Engeland) kan natuurlijk onmogelijk alleen aan het toeval toegeschreven worden.

Het is ook niet altijd probleemloos gegaan; altijd, zelfs nu heb ik voor mijn uurtje muziek moeten vechten. Op een gegeven moment ben ik er ook zelf mee opgehouden. Toen we B-omroep werden, ben ik een hele tijd doorgegaan op de woensdagmiddag met 'De Wilde Wereld'. Ook 'Gonzo Radio', een programma met een hele grote luisterdichtheid is een programma waar ik aan meegewerkt heb. Het zat 's avonds om zeven uur pal achter de avondspits.

In de jaren tachtig kreeg ik een aanbod om een jaar les (Nederlandse literatuur) te gaan geven in Texas. Wij waren B-omroep, met veel meer mogelijkheden en heb ik als freelancer in de studios van radio KUT, iedere week nog een programma opgenomen. Een heel spannend jaar was dat. Ik denk er met heel veel nostalgie aan terug. Ik nam dat muziekprogramma iedere maandagochtend op, het ging via Federal Express naar Hilversum en werd de woensdagavond uitgezonden. Toevallig hebben wij met de verhuizing al die banden in witte dozen teruggevonden. Ik heb er willekeurig een vijftal uitgenomen, de rest hebben wij vernietigd.

Dat jaar heb ik eigenlijk iedereen gezien die ik wilde zien of spreken: Otis Rush (tot twee keer toe), Bobby Bland, Hubert Sumlin, Anson Funderburgh, Albert Collins... Ik ben paradoxalerwijs veel meer op zwarte muziek georiënteerd geraakt. Texas wordt ten onrechte altijd met blanke muziek geassocieerd, maar het is ook een enorme broedplaats voor spannende zwarte muziek.

Over Ted Hawkins

Ik had zijn telefoonnummer en een halve dag over in Los Angeles en dacht: ik ga gewoon proberen. Hij was stomverbaasd me te horen en had nog nooit iemand van

buiten Amerika gesproken. Ik mocht meteen langskomen. Ted was een behoorlijk ongeletterde man. Toen ik vertelde dat zijn plaat gedraaid werd in Nederland, ging meteen de deur dicht en fluisterde hij naar zijn vrouw dat hij een 'big star' ging worden. Ted had helemaal geen idee dat hij in een bepaald circuit bekend was. Andy Kershaw heeft hem een paar maanden later opgezocht, naar Engeland gehaald en in de studio gezet. Hawkins heeft daarna een redelijke populariteit gekend. Hij heeft toen een nieuwe cd gemaakt, die mij een beetje tegenviel. Het hele interview heeft hij geageerd tegen het besef dat hij alleen als blueszanger omschreven werd. "Het heeft helemaal niets met blues te maken, het is allemaal hetzelfde".

Dat jaar heb ik zoveel gezien en ben ik uiteraard ook een paar keer naar New Orleans heen en weer gereden (uit hoofde van mijn werk moest ik gastcolleges geven aan andere universiteitssteden). Overall heb ik platenbakken doorworsteld. Dat is het leuke van Amerika, overall heb je er lokale groepen, die hier volkomen onbekend zijn. Wij kennen alleen Texas en Austin, dat is nu langzamerhand tot iedereen doorgedrongen. Maar zo bestaat er iets rond Minneapolis, rond Berkeley, Seattle, ook dat is nu sinds Cobains 'Nirvana' een beetje bekender geworden. Iedere middelgrote universiteitsstad heeft zijn eigen muziekscène, en daar zitten ontzettend interessante bands, die misschien geen nationale of internationale faam hebben, maar allemaal wel de moeite waard zijn om te horen en te laten horen. Dat jaar heb ik zulke dingen heel veel gedaan.

Toen ik terugkwam, was er toch wel erg veel veranderd bij de radio. Je moest meer vechten voor je plekje. Ik kwam met Roel overeen dat ik nog één jaar zou doorgaan. In '88 ben ik dan met een heel bombastische afscheidsprogramma, getiteld 'Bedtime voor Gonzo', gestopt. Er is voor die gelegenheid zelfs een singletje 'Hé Jan, toe nou Jan' uitgebracht door de Boegies.

Daarna had ik niet meer zo'n behoefte om nog voor de radio muzikale programma's te verzorgen.

De VPRO, ondertussen A-omroep en aldus vanuit een klein bedrijfje een gigantisch bedrijf geworden, moest in '93 nog meer uren vullen. Jan Haasbroek vroeg me om één uur te vullen met muziek ergens op de vrijdagmiddag. Ik zei hem dat ik er quasi volledig uit was, dat ik hoogstens enkele platen voor mezelf kocht, doch dat ik daar geen volledig programma mee kon vullen. Jan zou wel voor een producer zorgen. Zo gebeurde en dat beviel me ontzettend. Ik kreeg weer platen, ging naar winkels, kortom, schuimde weer van alles af. Toen bleek opnieuw dat er een gat viel. Roel was toen heel erg bezig met nostalgie, historisch werk, veel meer dan nu en Fons Dellen was toen veel jeugdiger geïntereerd dan de laatste tijd.

Jan Haasbroek vroeg me om de zondagochtend van '11 tot 12' te doen. Wij hadden op Radio 2 de hele zondag. Rik Zaal en Ischa Meyer deden er allerlei dingen. Ik zat vlak achter Willem Duys, een garantie voor veel luisteraars. Het programma heette vanaf '94 'Sunday Morning Coming Down'. Het was onmiddellijk een gigantisch succes! Toen dacht ik: "Nu hou ik er gewoon nooit meer mee op." Ik vond het zo leuk om te doen, kreeg zoveel reacties, enorm veel post en heel veel lovende stukken. Er was eindelijk een alternatief voor de kerk op zondagochtend. Mensen stonden om kwart voor elf op, zetten koffie en daarna de radio aan. Iedere maand had ik wel een live-gast, Rory Block, Jimmie Lafave ... Lang voor de hele Cuba toestand had ik al mensen als Eliades Ochoa van het Cuarteto Patria in de studio. Het programma is gebleven tot '96, omdat de VPRO niet meer op Radio 1 uitzond. Daarna heb ik weer flink moeten zeuren en zaniken voor ik mijn uurtje op Radio 1 kreeg. Ik heb het nu weer en wil het, geloof ik, niet meer kwijt.

Vandaag de dag wil ik ermee doorgaan tot aan mijn pensioen. Het besef dat popmuziek niet alleen voor jongelui bestemd is, is nog niet zolang doorgedrongen. Als je een bepaalde leeftijd bereikt had, was het bijna vanzelfsprekend dat je ermee ophield. Het is pas sinds mijn generatie de leeftijd heeft die we nu hebben met The Stones als bekendste voorbeeld, dat erkend wordt dat deze muziek een genre is dat niet leeftijdsgebonden is, maar dat zijn eigen bestaansrecht heeft gekregen.

Sander Donkers, je zoon heeft ook een groep

Hij heeft zelfs met 'One Track Charly' ooit 'De Grote Prijs van Nederland' gewonnen. Later heeft hij samen met Thomas Acda nog jarenlang een band gehad: 'Herman & Ik'. Ze hebben zelfs op het punt gestaan om een groot platencontract af te sluiten, maar zijn toen net tijdelijk gesplit. Ze bestaan nog steeds, zijn trouwens nu een cd aan het opnemen, alhoewel Sander niet zoveel tijd meer heeft. Hij is fulltime journalist geworden en schrijft voor Het Parool over muziek. Tevens zit hij in de redactie van 'Lola de Musica'. Ja, het gaat goed met hem.

"Mijn zoon is in '67 geboren. Na één week kraamkliniek, kwam hij thuis, het eerste wat ik hem liet zien was zo'n Tomadorekje met een twintigtal LP's, waaronder drie van The Rolling Stones. Vorig jaar heeft hij zelf The Stones in Chicago geïnterviewd.

Jan, sinds De Groene schrijf je niet meer, zou je het nog kunnen?

De bespreking van 'After the Goldrush' van Neil Young is nu vrij recent in het eerste nummer van Payola hernomen. Oorspronkelijk wou ik het niet, want ik haat dat stuk. Ik wou het wel doen, als ik een inleiding mocht schrijven die minstens even lang zou zijn als het stuk zelf. Ik vind die LP-recensie trouwens grote onzin.

"Negen boeken geschreven alsmede een paar duizend stukken in alle periodieken die ons land rijk is en was – en wat willen ze van je vereeuwigen? – Natuurlijk, dat stuk over Neil Young.

Dat stuk verscheen in oktober 1970 in Aloha, waarvan ik redacteur was (een merkwaardig woord in verband met dat blaadje, maar toen deden we daar niet raar over). Het was een Speciaal Kustgebitnummer. Er werd in gemeld dat "Hitler al droomde van fluor", Pim de With interviewde Heintje maar niet heus en Karel Worst (Willem de Ridder) gaf voedingstips onder de titel 'Schep nog eens op, er is boekweit genoeg'. Roel van Duyn publiceerde een eerste aanzet tot 'De Grondwet van de Orangevrijstaat'. En ik zwijmelde dus weg bij de nieuwe lp van Neil Young.

Tot ver in de jaren zeventig werk ik nog her en der uitgenodigd om aan diverse magazines bijdragen te leveren 'in de trant van uw recensie van 'After the Goldrush'. Zelfs bij Aloha (dat de opvolger was van Hitweek) drong men daarop aan. "Jan, wanneer schrijf je weer een recensie zoals ..." zei Marjolein af en toe. Ik had blijkbaar ergens een gevoelige snaar geraakt, maar moest er niet aan denken die opnieuw te laten trillen. Als het goed is, zijn de woorden die je kiest uniek in de zin van eenmalig, en al is het bijna onmogelijk decennia lang journalistiek te bedrijven zonder jezelf in enigermate te herhalen of te citeren, in het geval van onderhavige 'recensie' moest ik daar niet aan denken. Blijkbaar voelde ik al snel na publicatie dat er iets mis mee was; ik heb het stuk tot aan nu nooit meer durven herlezen, en de plaat waar het om ging, heb ik na enkele weken zelfs nooit meer opgezet. Terwijl ik Neil Young nog steeds onverminderd bewonder, als een van de weinige muzikanten van zijn generatie.

Laat ik er geen twijfel over bestaan dat ik degene die 27 jaar geleden deze recensie schreef een aanstellerig, om aandacht bedelend en uiteindelijk nogal verrachtelijk individu vind. Ik was in die periode in het derde jaar van een gelukkig huwelijk, vader van een gezonde zoon en barstend van de ambitie om die negen boeken en die paar duizend stukken zo snel mogelijk de wereld in te sturen. Ik was gezond van lijf en leden, had een baan bij de universiteit en schreef o.a. voor het leukste blaadje van Nederland. Er was n og geen enkele dode gevallen in mijn onmiddellijke omgeving, zelfs mijn grootmoeder leefde nog. Ik kon terugkijken op een probleemloze jeugd en vooruitkijken naar een beloftevolle toekomst. Vanwaar dat dit stuitend vertoon van zelfmedelijden? Ik weet het werkelijk niet meer. Als het liefdesverdriet was (en dat is niet uitgesloten; buitenechtelijk verkeer mocht, nee moest zelfs in die jaren) dan weet ik niet meer om wie het ging (pats, daar gaat misschien ergens in het land alsnog een illusie. Sorry schat).

Het enige wat ik kan bedenken, met de zelfkennis die het hindsight van de jaren brengt, is dit: dat ik zo slag verliefd was geworden op het meisje dat op de binnenhoes van de plaat rechts bijna uit beeld verdwijnt. Ze is als een decorstuk dat in niets de weltschmerz onderstreept die de op een bank liggende moody kijkende en in lapjesbroek geklede zanger uitstraalt en die ik op papier zo ongeloofwaardig trachtte te parafraseren. Misschien is zij wel daarom mijn meest heldere herinnering aan die hele After the Goldrush. Haar trotse rug. Haar steile, donkere haar haar mysterie suggererende lange rok. Het autonome gebaar waarmee ze een sigaret aansteekt.

Het besef dat ik haar nooit zou krijgen

Bron: Payola – Popliterair tijdschrift – augustus 1997 – Volume 1

I have a friend I've never seen

*Neil Young
After the Goldrush
Reprise RS 6383*

De Grote uit het raam staar-periode is weer aangebroken. Het is al dagen zelfmoordweer, de auto's rijden op nat asfalt voorbij en de regen gutst ook in het toch al woelige, door windhozen beroerde water van de gracht daarlangs. Het bejaarde echtpaar dat het woonschip Quints bewoont en in betere tijden urenlang tevreden op het dek in het zonnetje naar de passanten kon zitten kijken, is vrijwel niet meer te bespeuren. Hoewel, als je geluk hebt, zie je haar nog wel eens, tegen storm en regen intorsend naar de 30 meter verderop gelegen pomp lopen en terug, met een emmer in de hand. Uit het oude schoorsteenpijpje op hun boot komt af en toe rook omhoog. Het toch al weinig opwekkende gebouw van de VRG-Papier aan de overkant van het water is bezig in een nog deprimerender kleur geverfd te worden, terwijl ik me ook ineens begin te buigen over de vraag waarom boven het daarnaast gevestigde Nedveem-bedrijf de woorden JAVA zijn geschilderd, in dunne letters die dag en nacht door een lampje beschenen worden. De mensen op de stoep beneden hebben grauwere kleren aan dan een paar dagen geleden, en zijn vaak niet eens te zien vanwege de paraplu's boven hun kop. Soms kijken ze omhoog, zien me zitten staren en kijken betrap terug.

De halfjaarlijkse depressie is goed en grondig aan het invreten, ditmaal door talrijke sores dan normaal versterkt. Donkers zit weer eens in de lappenmand, en heeft zelfs al meerdere malen overwogen de Pijp definitief aan Maarten te geven. Dat er

niemand van me houdt is wel zonneklaar duidelijk, en dat ik helemaal niets kan, is met wetenschappelijke zekerheid aangetoond. Alle oude vragen komen weer op, nieuwe problemen voegen zich erbij, maar oplossingen zijn niet te vinden. Ik ga maar proberen wat oude kranten op te ruimen, maar bovenop de stapel ligt een oude Vrij Nederland. 'Moderne psychiater wil zich niet meer verschuilen achter valiumtabletten', meldt een vette kop, en ik denk aan de zenuwpijn in mijn maag en tegelijk aan het handzame buisje in mijn broekzak, en besluit voorlopig dat de moderne psychiater naar de hel kan lopen.

Neil Young's derde lp is dus precies op tijd verschenen. Hij ligt al de hele dag onafgebroken op de draaitafel, en ik heb nu tenminste een vriend. In de vorige Aloha stond dat ik het de mooiste plaat vond ooit verschenen, en dat vind ik op het ogenblik nog steeds, hoewel mijn oordeel in betere tijden, zo die ooit komen, best weer anders kan luiden. Ik heb mijn onhebbelijke gewoonte van vroeger, nl. mensen uitleggen waarom bepaalde muziek mooi is en andere niet, tot nader order opgeschort. Wel heb ik de plaat aan mijn schaarse bezoekers voorgedraaid en die hebben hem, zonder uitzondering, daarna meteen aangeschaft. Als ik hem zelf even, bij vergissing niet op heb staan hoor ik hem wel van het lieve buurmeisje van beneden en dat maakt me weer een beetje gelukkig. Is it hard to make arrangements with yourself / When you're old enough to repay / But young enough to sell?

Als ik niet zit te staren ijsbeer ik wat heen en weer, van voor naar achter, waar ik vanuit de tientallen vensters van de zojuist aangelegde studentenflat duizenden ogen op me gericht vrees. Daartussen nat zand, twee spelende honden en een mooi meisje met een lange jurk en lang rood haar (dat henna, dat zal toch ooit eens opraken? Of kan je dat door blijven verbouwen?)

Als ik terugloop naar de kamer zet Neil Young net zijn mooiste nummer in. Hoe kan het eigenlijk dat iemand zo'n stem heeft? Die stem ... Coming to you at night / I see my questions I feel my doubts / wishing that maybe in a / year or two we could laugh . And LET IT ALL OUT

Opeens ben ik ervan overtuigd dat er met Neil Young niets mis of fout is, hij is tenslotte mijn vriend. Hij is behoorlijk lelijk, te oordelen naar de foto's en dat is goed: hij is op de gitaar geen meester op de vierkante meter (copyright Wim) en dat is ook goed. Op de binnenkant van de hoes ligt hij moody voor zich uit te staren en weinig zeggen ("wat is er, heb je iets? Je bent zo stil!") want andere mensen zijn niet te vertrouwen.

Op de koptelefoon wordt het me allemaal te machtig. When you see me fly away without you / Shadow on the things you know / Feathers fall around you / And show you the way to go / It's over.... Vooral als ik het grote uitklapvel erbijhaal dat bij de Amerikaanse persing wordt geleverd een overdruk van vijftien met sellotape aan elkaar geplakte opschrijfboekblaadjes, waarop Young in een monomaan handschrift zijn teksten heft neergekrabbeld. Now that you've found yourself / losing your mind are you here / Again? / Finding THAT WHAT YOU ONCE THOUGHT / WAS REAL GONE / AND CHANGING? Sommige fragmenten zijn in blokletters geschreven, maar als ik denk dat dat was om de tekst te accentueren blijkt ik het bij beluistering grotendeels mis te hebben. En ondertussen speelt die plaat maar door opnieuw en opnieuw, af en toe omdraaien en dan weer opnieuw en opnieuw. Old man lying by the side of the road / with the lorries rolling by, en opnieuw vraag ik me af hoe iemand er zo'n stem op na kan houden, hoe iemand zulke mooie muziek kan maken, en vooral hoe ik me zou voelen als de nieuwe Neil Young lp een paar weken later was verschenen.

Aloha, jaargang 2, No. 39, 16/10 – 23/10 1970

Men heeft mij wel gevraagd om terug vaker over muziek te schrijven. Ik kan het niet meer. Voor Payola wil ik misschien ooit nog eens iets in portretterende zin doen.

Muziek is één van de dingen die ik heb en met passie invul, maar het is niet alles in mijn leven. Ik geniet meer van een avond met een goed boek op de bank, dan dat ik in Paradiso tussen 700 man naar een slechte zanger heb staan luisteren. Behalve de muziekprogramma's zit ik in de buitenlandredactie van de VPRO Radio, eigenlijk mijn belangrijkste bezigheid. Ik schrijf ook voor NRC-Handelsblad over Amerikaanse literatuur en over voetballen – een andere passie van mij – in Voetbal International.

Ik ben ook veel op reis en dat bevalt me wel. Schrijven doe ik in principe niet meer. Ik heb weleens zitten denken om iets rond mijn vriend Dough Sam te doen. Ik heb hem zo vaak gezien, gesproken, dingen met hem meegemaakt. Over hem zou ik wel een boeiend sfeerstuk kunnen schrijven.

Over Hitweek

Rond Hitweek hangt een bepaald soort mythevorming. Iedere keer als de naam André van der Louw valt dan wordt weer zijn Hitweek-redacteurschap boven gehaald, terwijl André er nauwelijks iets mee te maken heeft gehad. De mythevorming over Hitweek is vrij sterk terwijl het helemaal niet zo'n coherente groep was. Willem de Ridder was in het maken van bladen vrij geniaal: hij bepaalde met zijn lay-out de toon van het blad. Als ik nu sommige dingen teruglees, moet ik beamen dat Hitweek/Aloha in die tijd meer dan muziek alleen was, de tijdsgeest drong er zeer sterk in door. Frits Boer en ik zijn ook eens de Black Power-voorman Stokely Carmichael voor Hitweek gaan interviewen.

Ik voorspelde ooit dat er van enkele jaargangen nog eens een facsimile-uitgave zou verschijnen, een integrale herdruk, er is geen enkel blad geweest dat zoveel vertelt over de tweede helft van dat merkwaardige decennium als Hitweek/Aloha. Ik sta ervan te kijken dat het nog steeds niet gebeurd is. Ik heb nog altijd het gevoel dat het nog steeds gaat gebeuren, al had ik het al veel eerder verwacht. (Ondertussen is het boek : 'Het Beste uit Hitweek 1965-1969 een feit).

Hitweek werd steeds de zondagavond gemaakt, soms tot het 's ochtends licht werd, het moest iedere week de woensdag in de kiosken liggen. Vaak schreven wij recensies op de zetmachines, zodat er helemaal ook niet meer geredigeerd kon worden.

Destijds hadden de redacteurs alles mee: een redactiekantoor midden in Amsterdam – toen 'the place to be' – ons kantoor was om de hoek van het concertgebouw. Als er muzikanten waren, kwamen die uit zichzelf naar ons. Je kwam binnen en Country Joe and The Fish zaten beneden. Als Frank Zappa naar Nederland kwam, haalden wij hem van het vliegveld op, dat was vanzelfsprekend.

Frank Zappa en dat soort mensen kwamen automatisch altijd naar ons toe. Altijd waren er ook groepen waar we helemaal geen toegang toe hadden. Ik was daar te naïef voor, maar het had steeds met dope te maken. Zij hadden vrienden in Nederland, die contact hadden met de dealers. Als de Stones hier waren of Steve Winwood werden zij bevoorrad in een goed afgeschermd gebied. Ik vroeg mij af waarom dezelfde personen steeds dezelfde jongens over de vloer kregen, en wij bij

Hitweek niet. Bij Hitweek was wel te roken, maar daar ging het al lang niet meer om, het ging om veel zwaardere dingen.

Van dope gesproken, Peter Green, Syd Barrett en nog veel anderen zijn slachtoffers geworden van die tijd.

Ik vond het heel bijzonder dat er een paar jaar geleden nog een plaat uitkwam van Peter Green. In de verheerlijking rond de jaren zestig trek ik rond dope en andere middelen rigoureuus een streep. Het heeft sommigen totaal vernietigd, mensen die niet sterk genoeg waren om op hun benen te blijven staan.

Bob Dylan schijnt vandaag de dag volstrekt kierewiet rond te lopen, zijn laatste cd staat vol met erg depressieve teksten. Hij heeft een verwarde geest met wel nog briljante momenten. Zijn laatste cd's, één met covers en de andere met eigen nummers zijn wel heel erg mooi. Ik was al lang mijn belangstelling in de meester verloren. Ik was hem helemaal kwijt en vergeten. Had hem totaal afgeschreven, totdat hij vier, vijf jaar geleden ineens weer vanuit zijn geïsoleerdheid en zich aan de rand van gekte balancerend enkele briljante albums uitbracht.

Er werd ook veel geschreven in Hitweek over Nederlandse groepen.

Vooraf Koos Zwart hield zich daarmee bezig. The Outsiders, Golden Earring, Q65 ... passeerden regelmatig de revue. Koos en Willem waren totaal verschillende mensen, maar ze zetten zich graag in het middelpunt. Hitweek is wel de drijvende kracht geweest achter de opening van het Kosmies Ontspannings Centrum Provadya, vanaf '68 opgedoopt in Paradiso. In dezelfde tijd ontstond ook jongerencentrum Fantasio. Beide 'spiegedeliese' jeugdcentra maakten al snel internationale furore en droegen bij aan de Amsterdamse reputatie als een vrijplaats voor het wereldhippiedom. Kleinschaliger en intiemer waren de Provadya-clubs die zich vanaf '68 als een inktvlek over het hele land verspreidden.

Zie je nog wel eens medewerkers van Hitweek of wat is er van hen geworden?

Marjolein is zowat de enige die ik nog vrij regelmatig ontmoet. Willem de Ridder heeft nog als verhalenverteller voor de VPRO speciale projecten gedaan en heeft een flinke tijd een seksblad uitgegeven.

Wim Noordhoek zit nog steeds bij de VPRO, heeft de muziek wel volledig de rug toegekeerd. Hij kreeg daar plots heel rigoureuus genoeg van. Wim heeft afscheid genomen met een bitter, pittig stuk in de Haagse Post naar aanleiding van de publicatie van een boek van Bert Jansen. Wim en ik werken nooit meer samen, omdat we nu totaal verschillende programma's maken. Hij heeft een programmatie op Radio 5, waarin schrijvers voorlezen, niet echt my cup of tea.

Je huidige muziekbeleving is veranderd

"Als de Stones in de Arena komen spelen, ga ik niet kijken. Ik zou niet weten waarom. Dat geldt voor een hele hoop groepen. De Jayhawks in hun nieuwe bezetting heb ik gemist de vorige keer, als ze terugkomen zou ik wel weer gaan. Doch als ze een half jaar later weer komen, dan ga ik niet nog eens een keer, dat heb ik reeds gezien. Ik heb vrienden en kennissen die echt ieder weekend naar Paradiso, De Melkweg of naar België of waar dan ook afzakken om altijd maar weer levende muziek te gaan horen en zien. Zo ver gaat mijn passie niet, dan heb ik liever een paar mooie cd's opstaan. De artiesten die ik echt heel erg graag zou willen zien, ga ik zien.

Als je zo terug in de tijd kijkt, welke platen of artiesten zijn nog recht gebleven?

Tim Buckley. Zijn platen zijn heel mooi, die zijn nog steeds de moeite waard om te beluisteren. Er zijn een paar bluesmuzikanten uit de Buddy Guy-generatie, die nog steeds goed zijn, al moet ik zeggen dat Buddy Guy de laatste tijd veel minder interessant is dan in de jaren zestig of zeventig. Bonnie Raitt, ik ben dolblij voor haar dat ze eindelijk eens internationaal succes heeft, maar... haar laatste twee platen zijn aanzienlijk minder dan haar albums uit de jaren zeventig. Zo is er ook Steve Winwood, een erg groot artiest, maar zijn laatste soloplaten zijn volstrekt niet meer om aan te horen. Wat wel nog is overeind gebleven, zijn de Atlantic & Stax Volt Soulplaten uit de jaren zestig. Sam Cooke ook, alhoewel hij niet tot de stal behoorde. Die hele school, Otis Redding, Aretha Franklin uit die tijd, in iets mindere mate Wilson Pickett, dat klinkt nog steeds als een huis.

Zo las ik laatst dat Marvin Gaye een hele tijd heeft doorgebracht in Oostende. Een vergelijkbaar verhaal bestaat er over Arthur Conley, die reeds zes jaar op de Veluwe woont. Sinds hij ontdekte dat hij homo is, heeft hij een Nederlandse vriend gekregen met een macraméwinkel ergens in Eelden. Daar woont Arthur Conley, de man van o.a. 'Sweet Soul Music' en 'Funky Street', dat is toch ongelooflijk. Hij heeft hier één plaat gemaakt – live in de Bijlmer opgenomen, weliswaar met gebrekkige apparatuur – en uitgebracht op duizend exemplaren. Dat zijn toch heel bizarre verhalen.

Er zijn ook een aantal dingen die niet te verklaren zijn. Waarom kan ik nog wel naar een 'Best Of van The Mama's en The Papa's' luisteren, maar niet meer naar The Lovin Spoonful. Waarom? Ik kan het niet verklaren. Als ik in Amerika in de auto zit en een middle of the road station draait 'California Dreamin' dat gaat ie loeihard. Waarom is Neil Young nog steeds goed en waarom zijn Steve Stills of David Crosby niet meer om aan te horen? Het heeft natuurlijk te maken met potentie, alhoewel Neil Young toch ook een aantal zwakke platen gemaakt heeft. Maar hij is iemand die door de decennia zichzelf is gebleven en op basis van een constante persoonlijke eigenheid is blijven platen maken.

In Amerika is heel het radiowezen inmiddels teruggebracht tot drie liedjes van The Eagles. Je kunt in Amerika niet naar de radio luisteren, zonder geconfronteerd te worden met 'Hotel California', 'Tequila Sunrise' en 'Take it easy', alsof de geschiedenis van deze groep zich beperkt tot alleen maar deze nummers.

Het heeft me erg veel moeite gekost, maar ik heb geprobeerd mijn leven zo in te richten dat ik met de dingen – reizen, literatuur, sport en muziek, niet noodzakelijk in deze volgorde – die mijn grootste passies zijn, mijn brood kan verdienen. Het heeft nogal wat voeten in de aarde gehad om dat zo te organiseren (bovendien word je er niet rijk mee) maar het is gelukt!

Bibliografie:

- Opgeruimde verhalen
- Ouders van nu – '75
- Gevoel voor verhoudingen – '79
- Amerika Amerika – '83
- Reizen maakt rijk – '91
- Standplaats Mexico – '92
- De nacht duurt twaalf uren – '93
- Donkeyville USA – '94
- Zo dichtbij Amsterdam – '96

Luc Stabel